

• Overdraagbare Aandoeningen

... 1

Inhoud

- Niet seksueel overdraagbare aandoeningen: p. 2
 - Schimmelinfecties p. 2
 - Bacteriële vaginose p. 2

- Seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) p. 3
 - Chlamydia p. 4
 - Gonorrhoe p. 4
 - Genitale wratten p. 4
 - Trichomonas p. 5
 - Hepatitis B p. 5
 - Syfilis p. 5
 - Herpes genitalis p. 6
 - HIV infectie p. 6
 - Schaamluis p. 7
 - Schurft p. 7
 - Eileiderontsteking p. 7

Vaginale infecties kunnen veroorzaakt worden door verschillende organismen. Men maakt een onderscheid tussen infecties die enkel door seksueel contact overdraagbaar zijn, de zogenaamde SOA's, en diegene die niet door seksueel contact overgedragen worden.

Niet seksueel overdraagbare aandoeningen zijn aandoeningen waar, zoals de naam al doet vermoeden, geen seksueel contact voor nodig is om besmet te geraken. De twee meest voorkomende vaginale infecties zijn veroorzaakt door **candida albicans en andere schimmelinfecties** (25-44%) en **bacteriele vaginosen** (18-37%).

Schimmelinfecties

Schimmelinfecties worden veroorzaakt door candida albicans, geeft ontsteking van de vagina en gaat meestal gepaard met toegenomen witverlies, jeuk en een branderig gevoel.

Er bestaan situaties waarin een vrouw gevoeliger is om infecties op te lopen: bijvoorbeeld na gebruik van antibiotica, dagelijks gebruik van inlegkruisjes en/of tijdens de zwangerschap.

Bacteriële vaginose

Bacteriële vaginose is een infectie van de vagina die veroorzaakt wordt door een sterke groei van bacteriën. Deze bacteriën zijn al in de vagina aanwezig. Het gaat gepaard met toegenomen afscheiding zonder toename van witte bloedcellen. Het kan eveneens jeuk en/of pijn veroorzaken.

Een vaak voorkomende bacterie is gardnerella vaginalis. Dergelijke infecties kunnen ontstaan bij frequent intiem zeepgebruik of vaginale douches: **de vaginale zuurtegraad wordt verstoord en bacterieën kunnen zich gemakkelijker ontwikkelen.**

Raadpleeg steeds uw arts hierover.

Seksueel overdraagbare aandoeningen (in het kort SOA) zijn infecties die door seksueel contact (meestal gemeenschap) worden overgebracht. In contact komen met sperma, vaginaal vocht of de slijmvlies tijdens orale of anale seks kan voldoende zijn om besmet te worden. Sommige aandoeningen zijn overdraagbaar via het bloed of tijdens een zwangerschap. Een SOA krijg je dus niet door van een ander zijn/haar kopje te drinken, via een hoestbui, insectenbeten of een vieze wc-bril. Een zwembad geeft ook geen risico.

SOA geven niet altijd klachten, hierdoor weet de geïnfecteerde niet altijd dat hij/zij besmet is. De besmetting kan gebeuren door geslachtsgemeenschap, maar ook door seksuele contacten via de mond, door anale contacten of door contacten met vloeistoffen zoals sperma, speeksel, bloed en vaginale afscheiding. Slechts een paar zijn overdraagbaar door huidcontact.

Het kan gebeuren dat een vrouw of een meisje verkracht wordt of tot seks gedwongen wordt. De angst voor een SOA gaat soms samen met angst voor een ongewenste zwangerschap. Psychisch is zo'n aanranding niet altijd makkelijk te verwerken. **Voor deze situaties kunt u altijd terecht bij uw arts.**

Indien u een of meer van deze klachten hebt, ga dan naar uw arts. Omdat er niet altijd klachten vooraf gaan kan de uitslag onverwacht zijn. Het is zeer belangrijk uw partner te waarschuwen indien u er onveilige gemeenschap mee gehad hebt. Soms is het nodig vorige bedpartners te informeren.

De kans bestaat dat u meerdere aandoeningen opgelopen hebt. Een grondig onderzoek is dus belangrijk.

Een behandeling is steeds nodig en is afhankelijk van het soort SOA. Vrij vaak wordt behandeld met antibiotica, antivirale middelen of een lokale behandeling. In sommige gevallen is een ingreep nodig.

Informeer uw partner(s) en laat deze persoon behandelen. Tijdens behandelingen kunt u best gebruik maken van een condoom.

Dit geldt voor alle aandoeningen.

Sommige SOA veroorzaken bepaalde herkenbare verschijnselen:

1• Toegenomen vaginale afscheiding: wit-geel, groenachtig verlies dat soms een slechte geur heeft. De afscheiding bij de mannen komt uit de penis en er kan sprake zijn van anale afscheiding.

2• Pijn bij het plassen of kleine beetjes moeten plassen.

3• Irritatie en jeuk.

4• Pijn bij het vrijen en/of abnormaal bloedverlies tijdens of na de gemeenschap.

5• Buikpijn en eventueel koorts.

6• Zweertjes/wratjes rond de anus of de mond. Soms blaasjes op de schaamlippen.

7• Keelklachten (na orale seks).

Chlamydia

Deze infectie wordt veroorzaakt door een bacterie die zich nestelt in de slijmvliezen van de geslachtsorganen. Er kunnen ook infecties optreden in de keel of in de ogen indien er sperma in terechtgekomen is. Dit geldt ook voor anaal contact. Een kweek van de baarmoedermond, een kweek van de urinebuis of een urineonderzoek kan aantonen of u een Chlamydia-infectie hebt.

Bij vrouwen veroorzaakt een Chlamydia-infectie een ontsteking van de slijmvliezen, de urinebuis en/of de baarmoedermond. **Deze infectie geeft niet echt duidelijke klachten met zich mee**, hierdoor kan de infectie lange tijd onopgemerkt aanwezig zijn. Zo kan de besmetting ongemerkt doorgegeven worden. Vrouwen kunnen eventueel last hebben van meer of andere afscheiding dan normaal, pijn bij het plassen, bloedverlies tijdens of na het vrijen en/of pijn in de onderbuik.

Bij mannen wordt een ontsteking van de urinebuis veroorzaakt. Meestal hebben zij klachten zoals afscheiding uit de penis, pijn bij het plassen en/of vaker moeten plassen.

Gonorrhoe

Net als bij Chlamydia veroorzaakt Gonorrhoe een infectie van de slijmvliezen van de geslachtsorganen, de urinebuis, de anus, keel of ogen. Gonorrhoe komt minder vaak voor dan Chlamydia en de enige echte klacht bij de vrouwen is een vieze, overvloedige afscheiding uit de vagina.

Mannen hebben last van pusachtige afscheiding uit de penis.

Een kweek van de urinebuis en/of baarmoedermond geeft na enkele dagen de uitslag.

Genitale wratten

Een virus veroorzaakt genitale wratten. Het wordt overgebracht door seksueel contact, **maar kan ook via gemeenschappelijk gebruik van washandjes of handdoeken**. De wratten bevinden zich rond de schaamlippen, in de vagina, op de baarmoedermond of rond de anus.

Bij de mannen komen de wratten voor op de penis, rond de anus en op de scrotum.

De wratten jeuken soms, maar doen geen pijn en kunnen vanzelf verdwijnen.

Trichomonas

Trichomonas is een eencellig organisme groter dan een bacterie. Dit organisme wordt overgedragen via gemeenschap. Er wordt een ontsteking van de vagina en/of de plasbuis veroorzaakt.

Trichomonas is gemakkelijk te ontdekken onder de microscoop en wordt gevonden bij onderzoek van de urine of bij onderzoek naar baarmoederhalskanker. Een kweek van de vagina kan eveneens de infectie aantonen.

Een infectie met trichomonas geeft vaak geen klachten. Toch kan de infectie voor schuimende, slecht ruikende afscheiding zorgen. De schaamlippen zijn geïrriteerd en pijnlijk, waardoor het plassen pijnlijk wordt. Mannen kunnen last hebben van afscheiding en er kan irritatie van de eikel en de voorhuid optreden.

U mag wel geen alcohol gebruiken tijdens de behandeling, u kunt daardoor misselijk worden.

Hepatitis B

Hepatitis B is een virusinfectie, zeer besmettelijk en **er bestaat nog geen behandeling voor**. Het virus bevindt zich in het vaginaal vocht, het sperma, het bloed en de urine. De infectie wordt overgedragen door onveilig seksueel contact of door contact met bloed (zoals bij gemeenschappelijk gebruik van naalden, scheermesjes, enzovoort.). De infectie kan aangetoond worden door een bloedonderzoek.

2/3 merkt niet dat hij/zij hepatitis B opgelopen heeft. 1/3 krijgt na 2 tot 6 maanden klachten aan de hand van een leverontsteking. Veel voorkomende klachten zijn moeheid, lusteloosheid, misselijkheid, jeuk, buikpijn en geelzucht. De urine is donkerder van kleur en de ontlasting lichter.

Syfilis

Syfilis (lues) wordt veroorzaakt door een bacterie die zich nestelt in de anus, de mond, de penis of de vagina. Overdacht gebeurt via gemeenschap. **De bacterie kan ernstige ziekten veroorzaken indien er geen behandeling plaatsvindt.**

Een of meerdere zweertjes van ongeveer een centimeter groot ontstaan, voelen hard aan en zijn meestal pijnloos. Ze kunnen zich ook in de vagina, in de anus of onder de penis bevinden. De bacterie verspreidt zich via het bloed en zorgt voor huiduitslag, hoofdpijn, moeheid en temperatuurverhoging. Een bloedonderzoek is nodig om de infectie aan te tonen. Dit kan echter tot drie maanden duren.

Syfilis wordt behandeld met antibioticum, meestal in de vorm van injecties. Het bloed wordt na de behandeling nog enkele keren bekeken om zeker te zijn dat de infectie goed genezen is. Zonder behandeling verdwijnen de zweertjes wel, maar de ziekte is echter nog niet over.

Herpes genitalis

Herpes genitalis (vertaald: herpes van de geslachtsorganen) wordt veroorzaakt door een virus: het herpessimplex-virus. Er bestaan twee soorten herpes:

- 1• Type 1 geeft meestal aanleiding tot herpesblaasjes van de lip(koortslip) en minder vaak van de geslachtsorganen.
- 2• Type 2 geeft vooral klachten van de geslachtsorganen.

Na besmetting met het virus ontstaan op de (schaam-)lippen of op de voorhuid van de penis een of meerdere pijnlijke blaasjes. Meestal gaan de blaasjes na enkele dagen over in pijnlijke wondjes. Vaak gaat dit gepaard met algemeen ziek zijn en gezwollen klieren in de liezen.

De vrouwen en mannen die besmet zijn met het virus dragen dat virus meestal langdurig met zich mee. De blaasjes komen soms terug, al gebeurt dit meer bij infectie met type 2. Men kan een kweek van het vocht uit de blaasjes nemen om te onderzoeken over welk type infectie het gaat. Eenmaal er korstjes op de wondjes ontstaan zijn is zo'n vochtweek niet betrouwbaar meer.

Een bloedonderzoek geeft de mogelijkheid dan om uit te maken of de korstjes afkomstig zijn van een herpesinfectie.

De onderzoeken geven pas na een of twee weken resultaat.

HIV infectie

Het HIV-virus (humaan immunodeficiëntievirus) is het virus dat de ziekte aids veroorzaakt. Dit virus wordt overgedragen via onveilige gemeenschap en via bloedcontact (door gemeenschappelijk gebruik van naalden bij druggebruik, enzovoort). Aids kan pas enkele jaren later ontstaan. Behandeling met medicijnen vertraagt deze ziekte met vele jaren.

Bij besmetting met het HIV zijn er meestal geen klachten, al zijn er soms wat griepachtige klachten en huiduitslag. Deze zullen uit zichzelf verdwijnen. Pas na enkele jaren, soms na meer dan tien jaar, verzwakt het afweersysteem. Er ontstaan lymfklierzwellingen, allerlei infecties en vaak kwaadaardige aandoeningen.

Een bloedonderzoek toont de besmetting aan. Drie tot zes maanden na de besmetting kan een test pas met zekerheid aantonen of u besmet bent.

Genezing van de infectie is nog niet mogelijk. De behandeling stelt aids enkel uit.

Schaamluis

Schaamluis is een besmetting met kleine luisjes die kunnen leven op alle behaarde delen van het menselijk lichaam, **behalve in het hoofdhaar**.

Klachten van jeuk in het schaamhaar ontstaan ongeveer twee weken na besmetting via seksueel contact. De beestjes komen het meest voor rond de geslachtsdelen. De luis zelf en de eitjes (neten) zitten vast aan de haren. U kunt ze zelf zien met een vergrootglas.

De luisjes leven van menselijk bloed en laten bruine ontlasting vallen. Deze plekjes zijn vaak in het ondergoed zichtbaar. De huid kan rood worden en geïrriteerd en/of geïnfecteerd raken door het krabben.

Schurfft

Schurfft wordt door de schurftmijt veroorzaakt. Dit beestje is goed te zien onder een microscoop. De vrouwtjes graven gangetjes in de huid en leggen daar hun eitjes die na drie tot vier dagen uitkomen. Schurfft wordt via seksueel contact overgebracht, **maar ook via beddengoed en kleren**.

Ongeveer drie weken na infectie ontstaat jeuk over het hele lichaam en de jeuk verergert in bed. De gangetjes zijn te zien op de pols, tussen de vingers, in de knieholten en onder de borsten. Kleine roodpaarse bultjes kunnen ontstaan op de geslachtsorganen.

De arts onderzoekt de huid op schurftmijt en stelt met diagnose met een microscoop.

Eileiderontsteking

Een eileiderontsteking wordt ook wel een salpingitis of “pelvic inflammatory disease” (PID) genoemd. Een eileiderontsteking kan veroorzaakt worden door een SOA zoals Chlamydia, maar ook door darmbacteriën.

De eileiders zijn dan rood en gezwollen en soms breidt de ontstekingsreactie zich uit rond de eileiders in de buikholte. **Omliggende organen kunnen ontstoken raken**. Dit zorgt voor pijn in de bovenbuik, pijn bij het plassen, koorts en/of darmklachten.

Als de arts denkt aan een mogelijke eileiderontsteking vindt meestal een uitwendig en inwendig onderzoek plaats. Een bloed- en/of urineonderzoek zijn ook mogelijk. De gynaecoloog kan tevens een echoscopisch onderzoek doen. Zo'n echoscopisch onderzoek kan andere oorzaken van de buikpijn uitsluiten.

De meeste vrouwen kunnen na de behandeling nog zwanger worden, **maar de kans op een buitenbaarmoederlijke zwangerschap is groter**.